

SZP 2023 - 2027

BIODIVERZITA NA ORNÉ PŮDĚ

2. 2. 2021

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

PROGRAM PRACOVNÍ SKUPINY

leden–duben 2021 - pracovní skupiny pro Strategický plán SZP

cíl

- detailní technická diskuse k nastavení podmínek
- dohoda na národní úrovni, aby mohlo být zahájeno vyjednávání Strategického plánu ČR s EK

BIODIVERZITA NA ORNÉ PŮDĚ

- AEKO, NAEKO, PŘECHODNÉ OBDOBÍ
- PRÁVNÍ RÁMEC PRO INTERVENCE
- AEKO – ZATRAVŇOVÁNÍ ORNÉ PŮDY
- AEKO – PODPORA BIODIVERZITY NA ORNÉ PŮDĚ
- AEKO – MEZIPLODINY
- AEKO – KRAJINOTVORNÉ SADY
- DISKUSE

AEKO, NAEKO, PŘECHODNÉ OBDOBÍ

- od roku 2020 není možné podat žádost o zařazení do pětiletých závazků AEKO
- od roku 2020 byl umožněn vstup do dvouletých závazků v rámci NAEKO (NV 330/2019 Sb.)
- NEPR 2020/2220 – PŘECHODNÉ OBDOBÍ - od roku 2021 umožněn vstup pouze do jednoletých závazků v rámci NAEKO, s výjimkou vstupu do titulu Nektarodárné biopásy (novela s účinností k 1.3.2021)

PRÁVNÍ RÁMEC PRO INTERVENCE

NAŘÍZENÍ K SP

Článek 10

- Povinnost dodržovat dohodu WTO

Článek 11

- Povinnost dodržovat CC

Článek 64

- Přehled intervencí II. pilíře SZP

Článek 65

- Platby za závazky v oblasti životního prostředí a klimatu

HORIZONTÁLNÍ NAŘÍZENÍ

Článek 63-67

- Integrovaný administrativní a kontrolní systém (IACS)

AEKO – ZATRAVŇOVÁNÍ ORNÉ PŮDY

- Intervence cílí do citlivých oblastí, kde je vyšší míra ohroženosti půd erozí, do míst častých smyvů, v blízkosti vodního útvaru, do oblastí povodí s vysokou půdní propustností, tzv. **infiltrační oblasti**.
- Příspěvek k cíli E – Podpora udržitelného rozvoje a účinného hospodaření přírodních zdrojů, jako je voda, půda a ovzduší.
- Min. vstupní výměra 0,5 ha zemědělské půdy s druhem zemědělské kultury standardní orná půda (R).

Způsobilá plocha

- DPB nacházející se alespoň z 50 % v oblastech zranitelných dusičnany,
- DPB, které jsou alespoň z 50 % hodnoceny jako mírně, nebo silně erozně ohrožené,
- DPB nacházející se do 50 m od vodního útvaru, nebo v oblastech ochranných pásem vodních zdrojů,
- DPB nacházející se alespoň z 50 % v infiltračních oblastech,
- DPB, na kterých se nachází dráha soustředěného odtoku.

AEKO – ZATRAVŇOVÁNÍ ORNÉ PŮDY

Tituly

- Zatravňování erozně ohrožené orné půdy (běžnou, druhově bohatou a regionální směsí)
- Zatravňování drah soustředěného odtoku
- Zatravňování podél vodního toku (běžnou, druhově bohatou a regionální směsí)
- Zatravňování infiltračních oblastí

Podmínky:

- založit v prvním roce závazku do 31. května travní porost čistosevem, nebo do podsevu krycí plodiny,
- používat k výsevu certifikované nebo kontrolované osivo,
- v ZCHÚ používat druhově bohatou nebo regionální směs schválenou orgánem ochrany přírody,
- v případě zatravňování drah soustředěného odtoku používat definovanou směs,
- změnit do konce prvního roku závazku kulturu na travní porost (G) nebo trvalý travní porost (T),
- provádět údržbu sečí nebo pastvou do 31. července a do 31. října,

AEKO – ZATRAVŇOVÁNÍ ORNÉ PŮDY

Podmínky :

- aplikovat herbicidy pouze bodově a pouze první dva roky závazku, s výjimkou fyto-sanitárních opatření,
- aplikovat hnojiva do založení travního porostu v dávce do 120 kg dusíku na ha,
- zákaz aplikace hnojiv po založení travního porostu, s výjimkou přívodu dusíku pastvou a vápnění,
- provádět pastvu nejdříve od druhého roku závazku,
- provádět obnovu travního porostu pouze se souhlasem orgánu ochrany přírody.

Připomínky ke Strategickému plánu:

- Umožnit hnojení organickými hnojivy v průběhu závazku.
- Snížení max. vzdálenosti způsobilé plochy DPB od vodního útvaru z 50 m na 25 m.

AEKO – PODPORA BIODIVERZITY NA ORNÉ PŮDĚ

- Intervence cílí na zvýšení potravní nabídky především pro motýly a opylující hmyz, na ptáky zemědělské krajiny jako je čejka chocholátá a koroptev polní.
- Příspěvek k cíli F – Přispění k ochraně biologické diverzity, posilování ekosystémových služeb a zachování přírodních stanovišť a krajiny.
- **Biopásy:** min. vstupní výměra 2 ha zemědělské půdy s druhem zemědělské kultury R
- **Čejka:** min. vstupní výměra 0,5 ha zemědělské půdy s druhem zemědělské kultury R
- **Tituly**
  - Krmné biopásy
  - Nektarodárné biopásy
  - Kombinované biopásy
  - Ochrana čejky chocholaté

AEKO – PODPORA BIODIVERZITY NA ORNÉ PŮDĚ

Společné podmínky pro krmné, nektarodárné a kombinované biopásy:

- biopás je vytvořen uvnitř dílu nebo po jeho okrajích, a to ve směru orby,
- biopás je vzdálen alespoň 50 metrů od dálnice, silnice I. nebo 2. třídy, nebo dalšího biopásu na DPB,
- na plochu biopásu je zakázáno aplikovat hnojiva a přípravky na ochranu rostlin, s výjimkou fyto-sanitárních opatření,
- biopás nesmí sloužit jako souvrat' ani k přejezdům,
- použít pro založení biopásu uznané nebo kontrolované osivo,

AEKO – PODPORA BIODIVERZITY NA ORNÉ PŮDĚ

Specifické podmínky pro krmné biopásy:

- založit biopás o šíři minimálně 6 a maximálně 24 metrů, o minimální délce 30 metrů a o maximální rozloze 50 % dílu půdního bloku,
- založit biopás do 15. června, a to směsí osiv stanoveného složení,
- ponechat biopás bez zásahu zemědělskou ani jinou technikou do 15. března následujícího roku,
- od 16. března do 15. června zapravit porost biopásu do půdy.

Specifické podmínky pro nektarodárné biopásy:

- založit biopás o šíři minimálně 6 a maximálně 24 metrů, o minimální délce 30 metrů a o maximální rozloze 50 % dílu půdního bloku,
- každoročně založit biopás do 15. června, a to směsí osiv stanoveného složení,
- ponechat biopás bez zásahu zemědělskou ani jinou technikou po dobu dvou, maximálně však třech po sobě jdoucích let,
- po uplynutí dvou až tří let zapravit biopás do půdy v období od 16. března do 15. června,
- provádět každoročně seč nebo mulčování biopásu v období od 1. června do 15. září,
- založit následný biopás na dobu dvou nebo tří let na stejném nebo jiném místě.

AEKO – PODPORA BIODIVERZITY NA ORNÉ PŮDĚ

Podmínky pro kombinované biopásy

- založit na jednom DPB jednoletý krmný biopás o šíři minimálně 6 a maximálně 24 metrů, a na něho navazující víceletý jetelotravní pás o šíři minimálně 6 a maximálně 12 metrů, o minimální délce 30 metrů a o maximální rozloze 50 % dílu půdního bloku,

KRMNÝ PÁS (JEDNOLETÝ)

- založit pás o šíři minimálně 6 m a maximálně 24 m,
- každoročně založit biopás v období od 1. května do 31. května, a to směsí stanoveného složení (směs stanovená pro krmný biopás),
- ponechat pás od 1. června bez přejezdů a bez zásahu zemědělskou a jinou technikou do 15. března následujícího roku,
- zapravit pás v roce po výsevu v období od 16. března do 30. dubna.

AEKO – PODPORA BIODIVERZITY NA ORNÉ PŮDĚ

Podmínky:

JETELOTRAVNÍ PÁS (VÍCELETÝ)

- založit pás o šíři minimálně 6 m a maximálně 12 m,
- založit porost do 31. května čistosevem jetelotrav nebo vojtěšky (zastoupení jetelovin v porostu bude tvořit více než 50 %),
- porost ponechat na pozemku od zasetí po celou dobu závazku,
- od druhého roku závazku ponechat pás od 1. března do 15. července bez přejezdů a zásahů zemědělskou a jinou technikou,
- provádět každoročně údržbu porostu sečí s odklizem hmoty (případně mulčováním) minimálně jednou ročně v období od 16. července do 31. října,
- v pátém roce závazku provést zapravení jetelotravního pásu v období od 16. března do 30. dubna.

AEKO – PODPORA BIODIVERZITY NA ORNÉ PŮDĚ

OCHRANA ČEJKY CHOCHOLATÉ

Podmínky:

- zabezpečit plochu hnízdiště proti zásahu zemědělskou technikou od 1. ledna (první rok závazku od 15. dubna) do 15. června, s výjimkou 4 m pásu při okraji DPB,
- od 16. června do 15. července založit porost směsí definovaných plodin (krmná směs, směs pro opylovače),
- používat k výsevu uznané nebo kontrolované osivo,
- ponechat porost plodiny bez zásahu zemědělskou nebo jinou technikou do 14. listopadu,
- porost směsí plodin nesmí sloužit jako souvrat' ani k přejezdům od 16. července do 14. listopadu,
- od 15. listopadu do 31. prosince zapravit porost plodin do půdy,
- nepoužívat přípravky na ochranu rostlin, s výjimkou fyto-sanitárních opatření.

AEKO – PODPORA BIODIVERZITY NA ORNÉ PŮDĚ

• Připomínky ke Strategickému plánu:

- Princip výpočtu újem u biopásů a ochrany čejky chocholaté.
- Zacílit ochranu biodiverzity za zvláště chráněné druhy vázané na zemědělskou krajinu.

AEKO – MEZIPLODINY

- Intervence cílí na podporu pěstování meziplodin sloužících jako ochrana půdy před erozí a vysycháním a jako pomocný nástroj v boji proti utužení půdy.
- Příspěvek k cíli E – Podpora udržitelného rozvoje a účinného hospodaření přírodních zdrojů, jako je voda, půda a ovzduší.
- Min. vstupní výměra 0,5 ha zemědělské půdy s druhem zemědělské kultury standardní orná půda (R).

Tituly

- Vymrzající meziplodiny
- Meziplodiny proti utužení půdy

AEKO – MEZIPLODINY

VYMRZAJÍCÍ MEZIPLODINY

Podmínky:

- založit porost meziplodiny v období od 20. června do 30. září,
- založit porost meziplodin ve směsi osiv, ve které činí podporované druhy zastoupení alespoň z 50 %,
- použít pro založení porostu meziplodin uznané nebo kontrolované osivo,
- ponechat porost meziplodiny do 31. ledna následujícího kalendářního roku,
- od 1. února do 30. dubna zapravit porost meziplodiny do půdy, s výjimkou použití bezorebných technologií.

Navržené plodiny do směsi osiv pro vymrzající meziplodiny

Svazenka shloučená

Svazenka vratičolistá

Lnička setá

Jetel šípovitý

Jetel nachový (inkarnát)

Pohanka

Hořčice bílá

AEKO – MEZIPLODINY

MEZIPLODINY PROTI UTUŽENÍ PŮDY

Podmínky:

- založit porost meziplodiny v období od 20. června do 30. září,
- založit jako porost meziplodin hluboko kořenící ředkev, vikev, svazenku nebo pelušku ve směsi osiv, ve které činí vyjmenované druhy zastoupení alespoň z 50 %,
- použít pro založení porostu meziplodin uznané nebo kontrolované osivo,
- ponechat porost meziplodiny do 31. ledna následujícího kalendářního roku,
- od 1. února do 30. dubna zapraví porost meziplodiny do půdy, s výj. použitím bezorebných techn.

Plodiny se zastoupením alespoň 50 % ve směsi	Ostatní plodiny ve směsi
Ředkev olejná	Jetel alexandrijský
Vikev setá	Pískavice řecké seno
Peluška	Lnička setá
Svazenka shloučená	Jetel šípovitý
Svazenka vratičolistá	Jetel nachový (inkarnát)
	Pohanka
	Hořčice bílá
	Světlice barvířská

AEKO – MEZIPLODINY

• Připomínky ke Strategickému plánu:

- Vztah mezi intervencí AEKO - Meziplodiny a DZES 7, příp. celofaremním ekoschématem.
- Význam meziplodin oproti provedení každoroční orby z hlediska zamezení utužení půdního profilu.

AEKO – KRAJINOTVORNÉ SADY

- Intervence cíli na zvýšení ekostabilizačních prvků v krajině a zlepšení heterogenity krajiny. Jedná se o neprodukční podporu údržby starších ovocných sadů s převažujícím environmentálním významem a zanedbatelnou produkcí.
- Příspěvek k cíli F – Přispění k ochraně biologické diverzity, posilování ekosystémových služeb a zachování přírodních stanovišť a krajiny.
- Min. vstupní výměra 0,5 ha zemědělské půdy s druhem zemědělské kultury jiná trvalá kultura (J).

AEKO – KRAJINOTVORNÉ SADY

Podmínky:

- zajistit souvislý bylinný pokryv meziřadí a příkmenného pásu,
- provádět mechanickou údržbu bylinného pokryvu sečí alespoň jednou ročně do 31. srpna,
- ponechat každoročně 15 až 30 % výměry daného dílu půdního bloku v meziřadí a manipulačním prostoru bez seče, následně na této výměře provést údržbu porostu sečením v období od 1. října do 30. listopadu,
- neprovádět mulčování,
- zákaz aplikace herbicidů, s výjimkou fyto-sanitárních opatření,
- provádět řez stromů dvakrát za závazek, pokud není fyto-sanitárním opatřením určeno jinak,
- je umožněno realizovat dosadbu.

Připomínky ke Strategickému plánu:

- Snížit procentuální výměru ponechání neposečených ploch v meziřadí a manipulačním prostoru na 5 – 15 %.
- Provádět udržovací řez stromů jen jednou za závazek.

DĚKUJI ZA POZORNOST

DISKUSE